

Nové nálezy a doplňky k vydaným článkům o hmyzu (Insecta) „Přírodní rezervace Údolí Únětického potoka“ a „Přírodní Rezervace Roztocký Háj-Tiché údolí“ – část 3.

New records and supplements to the published articles about Insecta of „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“ and „Roztocký Háj-Tiché údolí Natural Reserve“ – part 3.

Jiří Háva

Private Entomological Laboratory & Collection
Rýznerova 37/37, CZ-252 62 Únětice u Prahy, Praha-západ, Česká republika
e-mail: jh.dermestidae@volny.cz

Abstract. Records of 23 species from „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“, „Roztocký Háj-Tiché údolí Natural Reserve“ and environs are firstly reported: Coleoptera: Cerambycidae (3 species), Chrysomelidae (3 species), Curculionidae (1 species), Elateridae (1 species), Geotrupidae (1 species), Mordellidae (1 species), Mycetophagidae (1 species), Rhipiphoridae (1 species), Scarabaeidae (2 species); Diptera: Bombyliidae (1 species), Syrphidae (9 species); Mantodea: Mantidae (1 species).

Key words: Faunistics, new records, Coleoptera, Diptera, Mantodea, Central Bohemia, Czech Republic.

ÚVOD

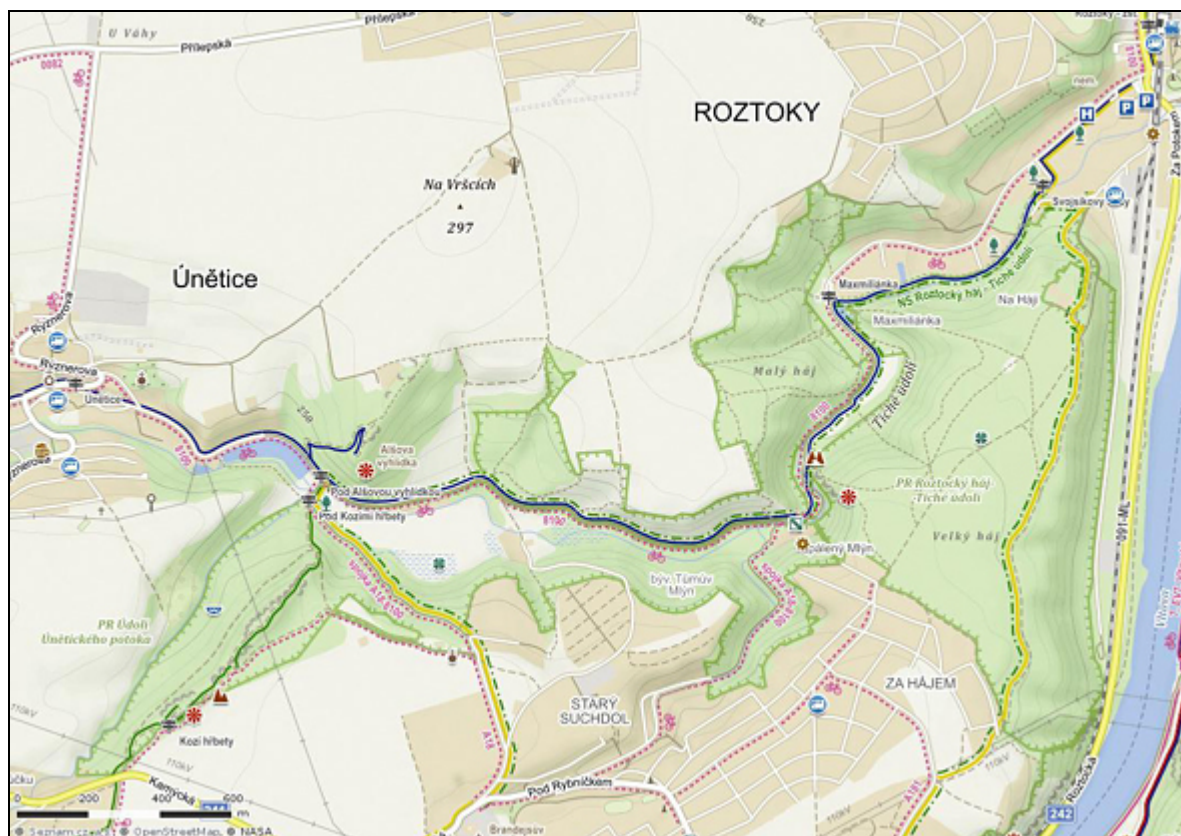
V předkládané práci autor uvádí 14 nově zjištěných druhů patřících do řádu Coleoptera, 10 nově zjištěných druhů z řádu Diptera a jeden druh z čeledi Mantidae pro území „Přírodní Rezervace Údolí Únětického potoka“, „Přírodní Rezervace Roztocký Háj-Tiché údolí“ a jejich okolí. Tato práce navazuje na již publikované práce zabývající se studiem hmyzu na tomto území a publikované dodatky (např. Háva 2015, Háva & Háva 2017, 2018, Háva 2019a, b, c).

METODIKA

Dokladové exempláře jsou uloženy ve sbírce autora, pokud není uvedeno jinak. Přehled druhů je řazen abecedně. Do následujícího přehledu byly též zahrnuty exempláře z „Přírodní Rezervace Roztocký Háj-Tiché údolí“, dále pak z přilehlých obcí Únětice a Roztoky.

Zkratky použité v následujícím přehledu nálezů:

PRÚÚP Přírodní Rezervace Údolí Únětického Potoka
PRRH Přírodní Rezervace Roztocký Háj-Tiché údolí
RO Roztoky - obec
ÚO Únětice - obec
ex. exemplář
observ. pozorováno
více ex. více jak 10 exemplářů

Obr. 1. Mapa zájmového území. Zdroj: mapový portál www.mapy.cz

VÝSLEDKY

COLEOPTERA

Seznam druhů řádu brouci (Coleoptera) recentně publikoval Háva (2019), ze sledovaných území je známo 77 čeledí a 1357 druhů. Následující uvedené druhy doplňují tuto publikovanou práci.

Čeleď Cerambycidae Podčeleď Cerambycinae

Anastrangalia dubia dubia (Scopoli, 1763)

Nálezy: PRRH, 4.6.2019, 1 ♀, J. Háva lgt., det. et coll.

Anoplodera sexguttata (Fabricius, 1775)

Nálezy: PRRH, 1-4.6.2019, 6 ex. + více ex. observ., J. Háva lgt., det. et coll.

Poznámky. Háva (2019) tyto dva druhy neuvádí. Imaga byla nalezena a pozorována na okoličnatých rostlinách (Apiaceae) společně s *Dinoptera collaris* (Linnaeus, 1758), *Stictoleptura maculicornis* (DeGeer, 1775), *Pachytodes cerambyciformis* (Schränk, 1781), *Agapanthia villosiviridescens* (DeGeer, 1775), *Clytus arietis* (Linnaeus, 1758), *Rutpela maculata* (Poda, 1761) a *Allosterna tabacicolor* (DeGeer, 1775). Z tohoto území jde o první nálezy obou druhů.

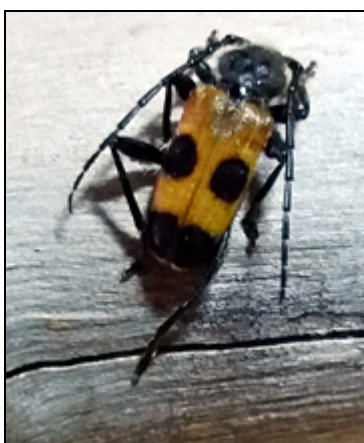

Obr. 2. Lokalita druhů *Anoplodera sexguttata* (Fabricius, 1775) a *Anastrangalia dubia dubia* (Scopoli, 1763), PRRH (50°8'59''N, 14°23'11''E) (foto autor).

***Semanotus ruscicus ruscicus* (Fabricius, 1777)**

(Obr. 3)

Nálezy: RO (Školní náměstí), 15.2.2019, 2 ex., J. Fyman lgt., det. et coll.; RO (Opletalova ulice), 15.3.2019, 1 ♂, A. Křížová lgt., J. Háva det. et coll.

3a

3b

Obr. 3. *Semanotus ruscicus ruscicus* (Fabricius, 1777) (foto autor).

Poznámky. Háva (2019) tento druh neuvádí. Jeden exemplář nalezen v Opletalově ulici (A. Křížová lgt.) a dva exempláře na Školním náměstí (J. Fyman lgt. et coll.). Druh se vyvíjí v *Juniperus* sp., v Roztokách byly uvedené exempláře nalezeny na kultivarech. Z České republiky poprvé hlášen v roce 2017 z Prahy-Podolí (Čížek 2017). Z tohoto území jde o první nálezy.

Čeleď Chrysomelidae
Podčeleď Bruchinae

***Megabruchidius dorsalis* Fahreus, 1839**

Nálezy: RO, 20.2.2019, 2 ex. + 6 ex. observ., J. Háva lgt., det. et coll.

Poznámky. Introdukovaný druh z jihovýchodní Asie. Dospělí jedinci se vylíhli z 6 lusků dřeviny *Gleditsia triacanthos* Linnaeus. Postupně dolíhnuto v insektáriu 35 exemplářů. Háva (2019) tento druh neuvádí. Z tohoto území jde o první nálezy.

Podčeleď Chrysomelinae

***Chrysolina (Colaphodes) haemoptera haemoptera* (Linnaeus, 1785)**
(Obr. 4)

Nálezy: ÚO, 24.8.2019, 1 ex., J. Pelikán det.; PRÚÚP, 25.8.2019, 1 ex. + 2 ex. observ.; 6.9.2019, 4 ex. observ.; 14.9.2019, více ex. observ., J. Háva lgt., det. et coll.

4a

4b

Obr. 4. *Chrysolina (Colaphodes) haemoptera haemoptera* (Linnaeus, 1785) (foto autor).

Poznámka. Háva (2019) tento druh neuvádí. Z tohoto území jde o první nálezy.

Podčeleď Galerucinae

***Pyrrhalta viburni* (Paykull, 1799)**

Nálezy: ÚO, 4.8.2019, 1 ex., J. Háva lgt., det. et coll.

Poznámka. Exemplář chycen v letu u Únětického rybníka. Háva (2019) tento druh neuvádí. Z tohoto území jde o první nález.

Čeleď Curculionidae
Podčeleď Curculioninae

***Bradybatus kellneri* Bach, 1854**

Nálezy: PRÚÚP (Holý vrch), 16.4.2019, 1 ex., J. Háva lgt., det. et coll.

Poznámka. Dospělý jedinec nalezen smýkáním luční vegetace. Háva (2019) tento druh neuvádí. Z tohoto území jde o první nález.

Čeled' Elateridae***Prokraerus tibialis* (Lacordaire, 1835)**

Háva (2019) tento druh neuvádí. Mertlík (2019) uvádí tento druh z lokality „Bohemia centr., Roztoky u Prahy, V. 1980, 1 ex., bez jména sběratele, J. Pavlíček det. et coll.; VI. 1996, 1 ex., bez jména sběratele, J. Pavlíček det.“.

Čeled' Geotrupidae***Geotrupes spiniger* (Marsham, 1802)**

(Obr. 5)

Nálezy: RO [PRÚÚP] (Holý Vrch), 26.9.2019, 1 ex., J. Háva lgt., det. et coll.; ÚO (u hřbitova), 26.9.2019, 1 ex. torzo, K. Chobot lgt., det. et coll.

Poznámka. Háva (2019) tento druh neuvádí. Z tohoto území jde o první nálezy.

Obr. 5. *Geotrupes spiniger* (Marsham, 1802) (foto autor).

Čeled' Mordellidae***Variimorda briantea* (Comolli, 1837)**

Nálezy: PRÚÚP, 9.7.2019, 1 ♀, J. Háva lgt., et coll., E. Ruzzier det.

Poznámka. Dospělý jedinec nalezen smykem vegetace v okolí Únětického rybníka. Háva (2019) tento druh neuvádí. Z tohoto území jde o první nález.

Čeleď Mycetophagidae***Mycetophagus fulvicollis* Fabricius, 1792**

Nálezy: PRÚÚP (Holý vrch), 26.2.2019, 1 ex., J. Háva lgt., det. et coll.

Poznámka. Dospělý jedinec nalezen v trouchnivějícím dřevě břízy. Háva (2019) tento druh neuvádí. Z tohoto území jde o první nález. V červeném seznamu označen jako zranitelný.

**Čeleď Ripiphoridae
Podčeleď Ripiphorinae*****Metoecus paradoxus* (Linnaeus, 1760)**

Nálezy: ÚO, 3.8.2019, 1 ♀, J. Háva lgt., det. et coll.

Poznámka. Dospělý jedinec nalezen u hřbitova, na kmeni hrušně (*Pyrus* sp.). Háva (2019) tento druh ani čeleď neuvádí. Z tohoto území jde o první nález.

**Čeleď Scarabaeidae
Podčeleď Aphodiinae*****Rhodaphodius foetens* (Fabricius, 1787)**

Nálezy: RO [PRÚÚP] (Holý Vrch), 4.9.2019, 1 ex., K. Chobot lgt., det. et coll.; 21.9.2019, 5 ex., J. Háva lgt., det. et coll.

Poznámka. Háva (2019) tento druh neuvádí. Z tohoto území jde o první nálezy.

Podčeleď Scarabaeinae***Onthophagus (Palaeonthophagus) medius* (Kugelann, 1792)**

Nálezy: PRÚÚP (Kozí Hřbety), 27.4.2019, 1 ex., K. Chobot lgt., det. et coll.

Poznámka. Háva (2019) tento druh neuvádí. Z tohoto území jde o první nález. V červeném seznamu označen jako ohrožený.

DIPTERA**Čeleď Bombyliidae*****Anthrax anthrax* Schrank, 1781**

Nálezy: ÚO: 2.6.2019, 1 ex., K. Chobot lgt., observ. et det.

Poznámka. Tento druh Háva (2015), Háva & Háva (2017) neuvádějí. Z tohoto území jde o první nález. Čeleď Bombyliidae ze sledovaných území zahrnuje celkem 9 zatím zjištěných druhů.

**Čeleď Syrphidae
Podčeleď Eristalinae*****Eristalis tenax* (Linnaeus, 1758)**

Nálezy: ÚO, 22.6.2019, 5 ex. + více ex. observ.; ÚO, 2.7.2019, více ex. observ., J. Háva lgt. det. et coll., J. Hadrava revid.

Poznámka. Háva & Hadrava (2019) tento druh neuvádějí. Z tohoto území jde o první nálezy.

Cheilosia (s. str.) vulpina (Meigen, 1822)

Nálezy: PRÚÚP: 21.7.2019, 1 ex., ÚO, 16.7.2018, 1 ex., vše A. Vujić det.

Poznámka. Háva & Hadrava (2019) tento druh neuvádějí. Z tohoto území jde o první nález.

Cheilosia (Eucartosyrphus) soror (Zetterstedt, 1843)

Nálezy: PRRH: 4.6.2019, 2 ex., A. Vujić det.

Poznámka. Háva & Hadrava (2019) tento druh neuvádějí. Z tohoto území jde o první nález.

Sphegina clunipes (Fallén, 1816)

Nálezy: PRRH, 2.6.2019, 1 ex., J. Háva lgt. et coll., J. Hadrava det.

Poznámka. Háva & Hadrava (2019) tento druh neuvádějí. Z tohoto území jde o první nález.

Temnostoma meridionale Krivosheina & Mamaev, 1962

Nálezy: PRRH, 4.6.2019, 1 ex., J. Háva lgt. det. et coll., J. Hadrava revid.

Poznámka. Háva & Hadrava (2019) tento druh neuvádějí. Z tohoto území jde o první nález. V červeném seznamu označen jako zranitelný.

Podčeled' Syrphinae

Eupeodes luniger (Meigen, 1822)

Nálezy: PRÚÚP (Holý vrch - sad, žlutá miska), 23.3.2019, 1 ex., J. Háva lgt. et coll., J. Hadrava det.

Poznámka. Háva & Hadrava (2019) tento druh neuvádějí. Z tohoto území jde o první nález.

Paragus albifrons (Fallén, 1817)

Nálezy: PRÚÚP (Únětický rybník), 9.7.2019, 2 ex. + více ex. observ.; ÚO, 9.8.2019, 1 ex., J. Háva lgt. det. et coll.

Poznámka. Háva & Hadrava (2019) tento druh neuvádějí. Z tohoto území jde o první nálezy. V červeném seznamu označen jako zranitelný.

Paragus bicolor (Fabricius, 1794)

Nálezy: ÚO, 22.6.2019, 1 ex., J. Háva lgt. det. et coll., J. Hadrava revid.

Poznámka. Háva & Hadrava (2019) tento druh neuvádějí. Z tohoto území jde o první nález. V červeném seznamu označen jako zranitelný.

Syrphus vitripennis Meigen, 1822

Nálezy: ÚO, 22.6.2019, 1 ex., J. Háva lgt. et coll., J. Hadrava det.

Poznámka. Háva & Hadrava (2019) tento druh neuvádějí. Z tohoto území jde o první nález.

MANTODEA

Čeleď Mantidae

Mantis religiosa (Linnaeus, 1758)

(Obr. 6)

Nálezy: RO (ulice Jana Palacha/Školní náměstí), 21.9.2019, 1 ex., Š. Rajmonová observ.

6a

6b

Obr. 6. *Mantis religiosa* (Linnaeus, 1758) (foto Š. Rajmonová).

Poznámka. Pozorována na zahradě rodinného domu. Z tohoto území jde o první nález. V červeném seznamu je druh označen jako zranitelný.

Poděkování. Rád bych poděkoval Aleně Křížové, Janu Fymanovi, Marii Bloudkové, Šárce Rajmonové a Karlu Chobotovi za poskytnutí údajů a dokladových exemplářů, Jiřímu Hadravovi a Ante Vujićovi za determinaci nebo revizi druhů z čeledi Syrphidae, Janu Pelikánovi za determinaci druhu čeledi Chrysomelidae a panu Josefu Mertlikovi za cenné připomínky k textu.

REFERENCES

- ČÍŽEK L. 2017: Faunistic records from the Czech Republic - 435. Coleoptera: Cerambycidae, Buprestidae. *Klapalekiana* 53: 389-390.
- HÁVA J. 2015: Výsledky faunistického průzkumu čeledi Bombyliidae (Diptera) přírodní rezervace Údolí Únětického potoka. Results of a faunistic research to the family Bombyliidae (Diptera) of Údolí Únětického potoka Natural Reserve. *Acta Musei Reginaehradecensis, Series A* 35: 71-73.
- HÁVA J. 2019a: Výsledky faunistického průzkumu čeledí brouků (Coleoptera) „Přírodní Rezervace Údolí Únětického potoka“ a „Přírodní rezervace Roztocký Háj-Tiché údolí“. Results of a faunistic research to the families of the beetles (Coleoptera) of „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“ and „Roztocký Háj-Tiché údolí Nature Reserve“. *Elateridarium* 13: 1-30.
- HÁVA J. 2019b: Seznam druhů vybraných čeledí motýlů (Lepidoptera) „Přírodní Rezervace Údolí Únětického potoka“ a „Přírodní Rezervace Roztocký Háj-Tiché údolí“ - Část 1. Checklist of species of the selected families of Lepidoptera of the „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“ and „Roztocký Háj-Tiché údolí Nature Reserve - Part 1. *Private Entomological Laboratory & Collection. Faunistics Summary* No. 2: 1-6. https://www.researchgate.net/publication/334761288_Seznam_druhu_vybranych_celedi_motylu_Lepidoptera_Prirodni_Rezervace_Udoli_Unetickeho_potoka_a_Prirodni_Rezervace_Roztocky_Haj-Tiche_udoli_-_Cast_1_Checklist_of_species_of_the_selected_families_of_Lepi
- HÁVA J. 2019c: Seznam druhů vybraných čeledí ploštic (Heteroptera) „Přírodní Rezervace Údolí Únětického potoka“ a „Přírodní Rezervace Roztocký Háj-Tiché údolí“. Checklist of the species of selected families of true bugs

- (Heteroptera) of the „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“ and „Roztocký Háj-Tiché údolí Nature Reserve“. *Private Entomological Laboratory & Collection. Faunistics Summary* No. 3: 1-8. https://www.researchgate.net/publication/335681374_Seznam_druhu_vybranych_celedi_plostic_Heteroptera_Prirodni_Rezervace_Udoli_Unetickeho_potoka_a_Prirodni_Rezervace_Roztocky_Haj-Tiche_udoli_Checklist_of_the_species_of_selected_families_of_true_bugs_He
- HÁVA J. & HÁVA J. jr. 2017: Doplnky k vydaným článkům o hmyzu (Insecta) „Přírodní rezervace Údolí Únětického potoka“. Supplement to the published articles about Insecta of „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“. *Elateridarium* 11: 7-12.
- HÁVA J. & HÁVA J. jr. 2018: Doplnky k vydaným článkům o hmyzu (Insecta) „Přírodní rezervace Údolí Únětického potoka“ - část 2. Supplement to the published articles about Insecta of „Údolí Únětického potoka Natural Reserve“ - part 2. *Elateridarium* 12: 203-211.
- HÁVA J. & HADRAVA J. 2019: Výsledky faunistického průzkumu čeledi pestřenkovití (Diptera: Syrphidae) přírodní rezervace Údolí Únětického potoka (střední Čechy). Results of a faunistic research to the Hoverflies (Diptera: Syrphidae) of Údolí Únětického potoka Natural Reserve (Central Bohemia). *Sborník Oblastního muzea v Mostě, řada přírodovědná* 40 (2018): (v tisku).
- MERTLIK J. 2019: Faunistické mapování kovaříků tribu Megapenthini (Coleoptera: Elateridae) na území Česka a Slovenska. Faunistics of Megapenthini (Coleoptera: Elateridae) in Czechia and Slovakia. *Elateridarium* 13: 75-116.